

Spetsiaalne fond

ENSV
Riiklik Avalik
Raamatukogu

SP, 1115

KOTKAS

L. S. 681-1936

Noorte Kotkaste juhtide ajakiri

TARTUS

21. JAANUARIL 1936

Nr. 1

3849 D
S A A T E K S.

Tallinna Linna
Keskraamatukogu

Organisatsiooni algpäevist alates meeles mõlkunud mõte oma hääle-
kandjast on teostunud. Juhtide ajakiri „Kotkas“ alustab oma esimest
lennuretket.

Mitte tuulte ja tormide kartus pole põhjustanud „Kotka“ lennu alguse
tähtpäeva kandumist aastast aastasse, vaid tööpinevus organisatsiooni
kujundamisel. Organisatsiooni välisilme kujundamise lõppedes, mille
tulemusena noorkotkaste ühikud on alustanud tegevust kõige kaugemates
kodumaa nurkades ja sajad kooli- ning seltskonnategelased on rakendunud
suure poistepere kasvatamisele mehisteks meesteks, kasvas suuremaks kui
kunagi varem tarve oma ajakirja järele. On saabunud organisatsiooni
siseilme kujundamise periood.

Et noorkotkaste tegevus oleks edukas, kujundatud vastavalt meie rahva
algu- ja omapärale ning suunatud rahvus-riiklikust mõtteviisist, selleks on
vajalik kõikide juhtide tihe koostöö. „Kotka“ veerud on avatud kõikidele
juhtidele. Aidaku nad oma mõtetega suunata noorkotkaste tööd radadele,
mis kasuks ja auks meie organisatsioonile ja rahvale.

„Kotka“ eesmärgiks on kaasa elada kõiki tormide ja tungide aegu, mis
organisatsiooni siseilme kujundamisel näivad möödapääsematutena. Sel-
lest ülesandest tingituna on „Kotkas“ mõeldud esmajoones vanematele juh-
tidele, kuid ka noorematele juhtidele tohiks ta huvi pakkuda.

„Kotkas“ alustab oma lendu lootuses, et kõik lugupeetavad organisat-
sioonid ja isikud, kes seni noorkotkaste organisatsiooni tööle kaasa aidanud
ja tundnud, ei keela oma poolehoidu ka noorkotkaste juhtide ajakirjale.

Toimetus.

Noorkotklus ja kool.

M. R a u d.

Noorkotkad on kujunenud meil omapäraseks organisatsiooniks. Tema juhtimisel töötavad käsikäes Kaitseliit ja kool. Juriidiliselt ja administratiivselt kuulub ta Kaitseliitu, aga tema tegelikkudeks juhtideks kohtadel on suurel arvul pedagoogid. Need pedagoogidki kuuluvad kas otseselt või noorkotkluse kaudu Kaitseliidu perre, ja paljud neist on sinna läinud just noorkotkaste pärast, sest kutseline tegevus ja seltskondlik töö vabahariduse alal oli neid tugevasti koormanud ja kaitseliidu tööst eemale hoidnud. Kui aga kutsub töö noorte organisatsioonides, siis ei ole midagi parata. Kaitseliidu noorte kodudeks maal on koolimajad. Valdav enamus noorkotkaste rühmitisist asub kooli juures, nii et noorkotkaste organisatsioon on muutunud ühtlasi ka kooliorganisatsiooniks.

Noorte organisatsioonidest koolis seisavad noorkotkad esimesel kohal, vaatamata organisatsiooni noorusele. Koolinõunikkude aruannete järgi oli 15 koolinõuniku raioonis 376 rühma 5771 osavõtjaga. 5 raiooni kohta puuduvad täpsad andmed. Kui need juurde arvata, siis tõuseb rühmade arv koolide juures üle 500, mille juures osavõtjaid on üle 7000. Suuremas osas maakondades kuulub koolinõunik organisatsiooni vanemate juhtide hulka. Kus koolis maal ükski õpetaja organisatsioonile kaasa ei tööta, seal ei saa ka ühikutele jalgu alla. Nii võib siis noorkotkaid täie õigusega pidada ka kooli organisatsiooniks. Mida lapsele isa ja ema, seda on noorkotkastele Kaitseliit ja kool.

Kaitseliidu ja kooli käsikäes töötamine noorkotkaste juhtimisel on seletatav sellega, et noorkotkad seisavad esijoones isamaaliku kasvatuseteenistuses. Kool kui ka Kaitseliit on mõlemad tõsiselt huvitatud noorsoo rahvuslikust kasvatusesest ja isamaaliku vaimu süvendamisest noorsoo keskel. Noorkotkaste võimas arenemine tähendab ka isamaaliku kasvatuseteenistuse võidukäiku. Möödunud 5 aastat on olnud noorkotkastele mitte ainult organiseerimise, vaid ka võitluse aastateks. 5 aasta eest oli osa õpetajaskonda, eriti selle radikaalsem osa, noorkotkaste vastu peaegu vaenlik. Tõendati, et noorkotkaste kaudu tungib kooli militarism. Aga nüüd ei ole enam kuulda kollitamist militarismiga. Nüüd on juba selgunud, et see kurikuulus „militarism“ ei ole muud kui kodukäija võõralt kalmistult. Noori ei organiseerita mitte nende militariseerimiseks, vaid selleks, et kasvatada võimsat noorsugu, kes tahab ja suudab kaitseda meie riiki ja iseseisvust hädaohu eest, millega ähvardab meid põliste vastaste militarism. Meie ei kannata relva selleks, et kellelegi kallale tungida, vaid et kaitseda oma vabadust ja iseseisvust võõraste kallaletungi vastu. Marurahvusluse võidukäik läänes on pannud mõtlema meie radikaalset ollust pedagoogide peres. Kordub sama nähtus, mis Landeswehri

sõja ajal: ka siis muutus endiste rahunõudjate seisukoht sõja suhtes. Lääne poolt tuleva kõuemürina vastu oli kõrv tundlikum kui idapoolse vastu.

Ka on viis aastat kestnud töö näidanud, et kõik jutud noorkotkaste militariseerimisest olid igasuguse alusega. See ei olnud muud, kui seinale maalitud tondi materdamine. Noorkotkaste töös ei ole ilmsiks tulnud mingisuguseid militarismi tunnuseid. Tööd on tehtud kasvatusteaduse põhimõtetel. Ning töö tulemused on säärased, et neid ei ole vaja häbeneda.

Noorte Kotkaste Peavanem
kindral-leitnant Johan Laidoner.

Noorkotkaste üleriiklik laager Pirital näitas, et noorkotklus on arenenud tõsiseks teguriks noorsoo kasvatuse alal.

Vaatamata suurtele tagajärgedele, mis saavutatud noorkotkaste töös, hoidub siiski osa õpetajaskonda sellest tööst eemale. Seletatakse, et see organisatsioon on koolielus võõrkehaks, sest koolil endalgi olevat küllaldaselt abinõusid rahvusliku ja isamaaliku kasvatuse teostamiseks. Kahtlemata ei puudu koolil need abinõud, ja noorkotkaste olemasolu ei vabasta ka ühtki kooli nende abinõude kasutamisest. Vaja on vaid järjekindlust. Needsamad, kes peavad noorkotkaid võõrkehaks, soovivad soojalt teisi noorte organisatsioone koolis, näiteks lootusringe. Ka karskustöö käib loomulikult kooli kasvatuse kavasse, aga ometi on Õp. L. karskuskasvatustoimkond korraldanud õpilaste keskel üleriiklikke võistlusi. Ei. Noorkotkaste organisatsiooni eitamine tähendab, kui tahetakse jääda järjekindlaks,

noorte organisatsioonide eitamist koolis üldse. Niikaua kui hinnatakse noorte isetegevust kasvatusel alal, peab hinnatama ka noorkotkaste tööd.

On ainult kaks tõsist põhjust selleks, miks hoidub osa õpetajaskonda noorkotkaste tööst eemale. Kõige tähtsamaks põhjuseks on ükskõiksus rahvuslikul alal ja patriotismi puudumine. Rahvuslik vaim on meie rahvas ikka veel nõrgalt arenenud. Mõndagi ei ole rahvuslik hingeõhk veel puudutanud. Kuidas muidu seletada eesti laste tungi võõrastesse koolidesse, samuti ka säärase poliitiliste rühmituste olemasolu, mis teotsevad võõraste rahadega ja kelle tegevuse eesmärgiks on avada väravaid võõrastele? Et õpetajad on rahva lapsed, siis peegelduvad nende peres samad voolud kui rahvaski. Oma ajaloo kestel oleme näinud mõndagi antipatriootilist tormi käivat üle maa ja oleme näinud ka osa õpetajaskonda keerlevat temas nagu sääsed, kes on aetud tormist.

Teiseks mõjuvaks põhjuseks on vähiklus noorkotkalikes kasvatusviisides. A l u s e d, millele rajaneb see kasvatusviis, ei ole õpetajale võõrad. Kõik pedagoogid tunnevad küpsemisea noorte tegevusiha ja tungi, kangelaste romantikat ning seiklusiha, samuti ka nende iseseisvustungi ja hella enesetunnet ning vanade autoriteetide pelgamist. Uus aeg rõhutab jälle isetegevuse tähendust kasvatuses. Aga küsimuste ees, k u i d a s s e d a i s e s e i s v u s t u n g i praktiliselt tööle rakendada, jäädakse tihti nõutult seisma.

Noorkotklus ei ole midagi muud kui üks teedest, mille kaudu rakendatakse õpilaste isetegevust praktilisele kasvatus tööle. Ta on rajatud põhimõttele, et noor on noorte juhiks ja et kasvatuses valitseb salga süsteem. Muidugi, see ei vabasta vanemaid tegelasi juhtimisest. Ainult noorkotkalikus kasvatuses kannab see juhtimine teissugust ilmet. Harilikus koolikasvatuses juhib õpetaja õpilasi otse, vahenditult, kuna noorkotkalikus kasvatuses juhib ta noori noorte kaudu. Vanem juhib nii, et noored seda juhtivat kätt vaevalt märkavad, aga ta juhib niisama kindlasti, kui otseses kasvatuses. On selge, et see kaudne kasvatusviis on raskem kui otsene, koolmeisterlik. Aga koolmeisterlik kasvatus on meil ikka veel kõvasti kontides, sest ta on vana ja traditsiooniline.

Noorkotkalik kasvatusviis moodustab omaette terviku. Siin on omad kindlad kombad ja traditsioonid. Ilma nende tundmiseta ei saa noorkotkalikku organisatsiooni juhtida, olgu juht noor või vana. Aga vanadele noorte juhtidele tähendab see suurt hulka pidevat tööd ja paiguti ka ümberorienteerumist. Selleks ümberõppimiseks on mõnelgi koolimehel seni jätkunud vähe aega, tahet ja kannatust. Sellepärast katsutigi hoiduda targu kõrvale. Takistuseks on olnud tihti ka ajanappus.

Vähiklus noorkotkalikus kasvatusviisis ei ilmne aga mitte üksnes selles, et noorkotkaste organisatsioonis on territoriaalselt suured tühikud, vaid paiguti ka selles, et mõneski noorkotkaste rühmitises on vähe noor-

kotkalikku vaimu. Kus vanem juht tahab noorkotkaid kasvatada koolmeisterliku kasvatusel alusel, seal ei saa noorte isetegevus vajalikul määral välja areneda ja noored jäävad passiivseks.

Sellepärast nüüd, viieaastase tegevuse järel, kui organiseerimise esimene järk on seljataga ja suured laastud juba löödud, on suurimaks ja tähtsamaks ülesandeks noorkotkaste organisatsiooni juhtimisel noorkotkuse aadete süvendamine noorte keskel, aga ühes sellega ka noorkotkalikude kasvatusviiside ja traditsioonide levitamine vanemate juhtide keskel, nende keskel, kes ise ei ole läbi käinud noorkotkaliku kasvatusel kooli. Selles töös on suured ülesanded täita organisatsiooni noorel häälekandjal „Kotkal“. Kahtlemata aitab ta kõvendada ka sidet noorkotkaste juhtide vahel, lähendada üksteisele nooremaid ja vanemaid juhte. Peame esijoonel üksteist mõistma. Ta aitab kahtlemata kõvendada sidemeid ka noorkotkaste organisatsiooni ja kooli kui niisuguse vahel ja aitab kaasa tõmmata ühisele tööle ka neid pedagooge, kes mõnesugustel põhjustel eemal seisavad.

Koolil ja noorkotkaste organisatsioonil on tähtsaid ühiseid ülesandeid. Meie ees seisab noorte organiseerimine väljaspool kooli. See on raske probleem. Kool ei kasvata lapsi ainult kooli pärast ja ka noorkotkaste organisatsioon ei taha piirduda kooliga. Noorkotkaste organisatsioon peab aitama kooli selles organiseerimistöös. Vanad õpetajad ei pääse kergesti selle noorsoo juurde, kes koolist juba lahkunud, sest noored on tüdinud koolmeisterlikust kasvatusviisist ja õpetajate autoriteedist. Nad tahavad olla ise mehed. Nende autoriteetideks tõusevad nüüd tihti „täismehed“ noorte keskel, kes juhivad oma seltsimehi ulakuse teele. Kooli ülesandeks jääb kasvatada õigeid noorte juhte, kes juhtimise alal omandavad küllaldaselt kogemusi, ja kes suudaksid tõmmata enesele järele koolist lahkunud noorsugu. Noorkotkaste organisatsioon on kohane noorte organiseerimiseks väljaspool kooli. Kooli ülesandeks on kasvatada juhtide kaadrid. Noorkotkaste noored juhivad, lõpetades kooli ja astudes ellu, peavad algama omakorda sihikindlat organiseerimistööd. Organisatsioon peab võimsalt laienema ja mahutama endasse ka koolist lahkunud noorsoo, kuni sellele jõuab aeg astuda Kaitseliitu.

Aga see toob meie ette uue probleemi, mille lahendamisel kool, noorkotklus ja Kaitseliit peavad koos töötama: niisuguste ülesannete leidmine, mis suudaksid paeluda noorsoo vanemat generatsiooni.

Kaitseliidu ja kooli töö noorte organiseerimises ei ole juhuslik ega pealiskaudne. Ühised sihid ja ühised mured on loonud tugeva sideme nende kahe asutise vahel, kes seisavad otseselt rahva ja riigi teenistuses, kumbki omal alal.

Noorte Kotkaste tegevuskava.

1. dets. 1935 — 30. nov. 1936.

Saatesõna töökava juurde.

Noortemagister J. Tedersoo N. K.
Peastaabi ülem.

Hetkel, mil lugeja neid ridu loeb, võivad kõik noorkotkaste juhid südames rõõmu tunda — nüüd on avanenud võimalus igal juhil ja igal asjahuvilisel hõlpsamaks osasaamiseks kõigist üldtähtsaist korraldusist, mida võimalust mööda täiendavad kirjutised põhimõtete vallas, näited tööks ja nii rikkalikult mitmekesiseks tegevusaladeks. „Kotkas“ oma veergudega peab kujunema selleks teguriks, mis võimaldab saada kiiresti õiged tegevusjuhised ja ühtlasi selgitab iga ala — eriti aga uue tegevusala-ulatust ja õiget käsitlemist.

Senine noorkotkalik kirjandus annab kätte palju tööalasid, annab standardjuhiseid ja põhimõttelisi aluseid. Kuid kindlakäelise juhtimise all oleva organisatsiooni ühikud peavad teadma ka iga-aastase töö rakendussuunda. Selleks on järgnev tegevuskava.

Viis tööaastat on noorkotkastel seljatanud. Need on olnud organiseerimisaastad, kus tulnud palju otsida, avastada ja katsetada. Küllap edasigi jätkuvad otsingud ja katsetamised, kuid praegu on juba olemas kogemused, mis tööle kindlat suuna annavad. Heidetagu pilk tegevusaladele — igas tegevuskava peatükis leidub käsk „ligemale tegelikule elule“!

Jääb loota (senine organiseerumine ning töö vastukõla ühikutes kinnitab, et lootus täitub!), et ühikud — meie rühmad ja pered — juba ligemate nädalate jooksul võivad järeldusi teha, vastavatel aladel tööle rakendudes, et ka nende juures „elu murrab sisse“. See tähendab, et nemad ei tegele enam aladel, mis ainult põhimõttelist laadi, paberlik ja elule otsest lähedal ei ole, vaid et peamisteks tegevusaladeks on tööd, millest noorkotkas elu õpib, millest lastevanem meelehead tunneb ja millele meie noorkotkluse edu ja õitseng tugineb.

J. Tedersoo

Noorte Kotkaste Peastaabi ülem.

I. Organisatsiooniline korraldustöö.

Liikmete arvu viimist põhimäärustes ette nähtud koosseisude tasemele tuleb jätkata kõikides ühikutes. Parimaks rühma liikmete arvuks tuleb lugeda endiselt 25-liikmelist koosseisu kolmes salgas. Tagajärjekat töölerakendumist tuleb näha haukapere ja rühma koostöös, kus vajadusel vanakotkas võiks olla ühtlasi ka vanahaukaks.

Erilist rõhku panna kooli lõpetanud poiste noorkotkaste rühmades edasiteotsemisele. Selleks rühmade töökava muuta — täiendada nende huvidele vastavamaks. Eriti rõhku panna praktiliste ja eluliste alade rakendamisele. Selleks korraldada

rühmades, võimalusel ka malevkonna ja maleva ulatuses, kursusi vastavatele eriksetele ettevalmistamiseks.

Maal panna rõhku põllumajanduslikele ja sellega lähedalt seotud aladele, tööülesandeid noortele rohkem koju andes ja vähem koondusi korraldades, linnas alevis käsitööde ja võimalusel aianduse aladele.

Vastavalt huvipiirkondadele tuleb võimalusi leida elektrimontööri, maalri, kingsepa, raadioamatööri, fotograafi jt. tööaladele.

Mitmekesiste eritööalade juhte tuleb malevastaapide juures rakendada vastavate maleva nõunikude või instruktorigena. Nende ülesandeks on malevastaapi oma erialal abistada ja kontrollida vastava ala õigesuunalist käsitlemist.

Maamalevatel tuleb soovitavaks pidada linnas nn. malevastaabi rühma ja pere ellukutsumist, milledes leiaksid noorkotkalikku arendamist need poisid, kes maaühikutest linna kooli tulnud ja kellest loota tulevikus rühma- ja salga juhte oma alalise elukoha rühmades/peredes, või kes suvel oma isakodu ümbruses asuvates rühmades noorkotkalikku tööd aitavad korraldada.

Linnamalevad, arvestades küll ühikute teotsemist vastava kooli õpilaspere koosseisus, peavad katsuma rühmade/perede liikmeskonna komplekteerimist läbi viia alusel, et teatavad rühmad võiksid katkestamatult suvist tegevust linnas jätkata, kuna teised varem ettenähtud rühmad poiste laialisõidu puhul teatavaks ajaks töö seisma jätavad. Linnast suveks eemalolevatele poistele, vastavalt nende suvisele viibimiskohale, kätte juhatada selleks ümbruskonnas asuvad noorkotkaste ühikud ja soovitada nõuda nende kaasatöötamist ja aitamist nim. ühikute töös.

Segamalevates tuleb linna malevkondi organiseerida alusel, nagu linnamalevates, kusjuures neilgi tuleb maamalevatele ettenähtud alustel erirühmade (õpperühmade) ellukutsumist vajalikuks pidada.

Kõikides malevais tuleb jätkata tööd õpperühmade ellukutsumiseks põllutöökoolide ja teiste kutsekoolide juures, kus vanemast poiste koosseisust saab välja koolitada tulevase juhte rühmadele ja salkadelegi.

II. Juhtide oskuste süvendamine.

Nagu eelmisel tegevusaastal, tuleb ellu kutsuda ja erilise intensiivsusega tööle rakendada kesk-, kutse- ja põllutöökoolide ning gümnaasiumide juures õpperühmad. Nende rühmade tegevust soodustada õppeabinõude andmisega, vilunumate juhtide ametisse rakendamisega jne. Malevat instruktorigelt nõuda nende rühmade tööle erilist hoolt ja kaasaitamist.

Vanemate juhtide edasiarendamisele tuleb rõhku panna, nendele kursusi, loenguid ja erilaagreid organiseerides. Laagrite osas käesolev tegevuskava näeb ette üleriiklikke harjutuslaagreid. Möödunud aasta harjutuslaagrist läbikäinud vastavaid juhte rakendada taoliste laagrite korraldamisele maleva ulatuses, kuhu kutsuda osa võtma nooremaid juhte, 15—22 a. vanuses. Samadele juhtidele korraldada harjutuskoondisi õppepäevadel ja vajalikke kursusi üksikute tegevuskavas ettenähtud alade tutvustamiseks ja õpetamiseks. Nende uute tegevusalade üleriiklikus ulatuses ettevalmistamiseks on ette näha 2—3 kohas kursusi peastaabi poolt.

III. Ühikute tegevusalade täiendamine.

Möödunud tegevusaastate kestel on rühmade tegevuskavad paljudes ühikutes kaldunud üksluisusele, sest tegevuskavades on tähelepanu pööratud ainult noorkotkalikkude järgukatsete kiirele läbivõtmisele. Selle tagajärjel kannatavad kõrvalharud, ometi on need samavõrdseft tähtsad kui järgukatsete läbivõtmine, kuid noorte arendamiseks ja nendes huvi äratamiseks suuremgi väärtusega. Eriti tähtsaks tuleb pidada tegevusalasid, mis

vanemate poiste koosseisule väärtuslikud ja sellega neid rakendavad ka peale kooli lõpetamist noorkotkaste organisatsioonis tööle. Selleks mõned tegevusharud, milledele tuleb ühikute töökavade koostamisel rohkem tähelepanu pöörata.

1. Põllumajanduse ala maa- rühmade tegevuskavadesse võtmiseks tuleb malevastaapidel vastavalt oma maleva vajadustele välja töötada üksikud konkreetsemad nõuded ja ette näha vastavaloomulised võistlused. Erilist rõhku panna õnapuude, marjapõõsaste istutamisele ja pookimisele, puuviljaaedade istutamisele-plaanistamisele, korvipajude istutamisele ja käsikäes korvide punumisele, eksportõunte pakkimise õppimisele, marjade turule saatmise viiside õpetamisele, mesindusele ja seemevilja aretamisele, metsapuude ja ilupuude seemnete korjamisele ja nende puude kasvatamisele jne. Selleks malevail astuda ühendusse vastavate põllumajanduslike org-ide juhtivate isikutega.

2. Loodusteaduse alal tuleb rühmade tegevuskavasse võtta kollektsoonide valmistamist oma rühma ümbruse loodusest — taimed, puude lehed või tüvikud jne. Seda peaks teostama esmajoones „Noorkotka käsiraamatu“ II andes ettenähtud alustel ja ulatuses. Soovitav on esimestel aastatel koguda rühma kollektsooni kõik kahe- ja kolmekordselt. Kuna näit. taimede alal ei saa rühm oma ümbruskonnast leida kõiki taimi, mis käsiraamatus toodud, siis tuleb lisaeksemplare vahetada teiste rühmadega, selleks kasutades rühmade vahelist kirjavahetust.

3. Riigikaitse õpetuse alal, tavaliselt meie kavades seisva riviõpetuse, distsipliini arendamise, topograafia ja orienteerumise kõrval, tuleb sisse võtta ka teadmiste andmine vanematele noorkotkastele relvade käsitlemise alal. Materjale selleks annab „Riigikaitse õpetuse käsiraamat kesk- ja kutsekoolidele“. Lisaks sellele annab peastaap juhiseid selle ala käsitlemiseks. Esmajoones tuleb töö aluseks võtta õpetus,

kuidas ei tohi relvadega ümber käia. Ka erikatsete hulgas ette nähtud laskuri erikatsele ettevalmistuseks tuleb harjutusi korraldada, silmas pidades NK Peavanna käskkirja Nr. 14 § 4.

4. Side ala harjutusteks tuleb soetada rühmade vastavat materjali, mida teatava määranii võib saada Kaitseliidu ühikutest. Esmajoones võtta kavasse telefonikaabli jätkamine, isoleerimine, pigistamine ja muu kaabli korrashoiuga ühenduses olev tegevus. Ka elektriala sellega ühendada, nagu elementide-patareide korrashoid, võimalusel märgementide valmistamine, elektrikellade ülesseadmine, sumisejate käsitlus, „Morse'i“ võtmete valmistamine. Kui läheb korda saada telefoniaparaate, siis nende korrashoidmine ja lihtsamad parandustööd. Selle järel võtta kavva väljatelefoni liinide vedamine ja aparaatide ülesseadmine. Materjali selleks annavad „N. K. käsiraamat“ II anne, „Kaitse Kodu!“ Nr. 17 1935. a. ja kaitsevæ Side eeskirjad.

5. Elektriliste õppeabinõude valmistamine. Käsitöö ja elektrotehnika harjutamise alal pakub häid võimalusi mitmete õppetabelite valmistamine, mida noorkotkad saavad kasutada kas noorkotkallikude teadmiste täiendamiseks ja harjutamiseks või kooliõppetöö ettevalmistusteks. Ka vastavale kooliõpilaskonnale võivad need tabelid kasutamiseks minna. Tabelite sisuks on esialgu soovitav võtta lihtsamad aluskeemid — Eesti linnade kaart, kihelkondade kaart, tähtsamate Eesti ajalooliste paikade kaart, noorkotkalikul alal teemärkide tabel, sõlmede tabel, riigi juhtivate tegelaste pilttabel. Ligemad valmistamise juhised tuleb anda malevates korraldatavatel nooremate juhtide õppepäeval.

6. Turismi alal tuleb noorkotkaste rühmade liikmeid välja koolitada oma asukoha ümbruse vaatamisväärsuste näitamisoskustes ja turistide huvitavate seletuste andmises. Kõik rühma liikmed peavad olema võimelised teed juhutama. Selle kõrval tuleb rühmade töökavadesse

võtta teede tähistamist vastavalt välja-tõotatud ühtlase süsteemi järgi turistide saabumis- ja peatuspunktidest tähtsamate vaatamisväärsusteni. Sellega käib ühenduses lihtsate ümbruskonna plaanide valmistamine, nendel samade teede tähistamine ja selliste plaanide püstistamine turistide lähtekohtades. Selle ala tutvustamiseks võtta malevates õppepäevade kvasse vastavaid ettekandeid ja võimalusel anda välja brošüür või selgitav diapositiivide seeria.

7. Tuletõrje ala tuleb võtta tegevuskavadesse neis ühikutes, kellel võimalik kohaliku tuletõrjekomando juures vastavaid harjutusi läbi viia, seega peamiselt linnades ja alevites-alevikkudes. Teostada tuleks harjutusi redelil ronimises, hüpetes päästelinala, vanemate poistega ka tuletõrjepumpade ja voolikute käsitsemises. Igas rühmas on võimalik teostada harjutusi veeämbrite keti moodustamiseks, majadest päästetava varanduse hoidmises, rahvahulkade juurdepääsu takistamises, improviseeritud tõkkeketti moodustamises, tulehädaliste allalaskmises kõie abil kõrgustest, kõiel ronimises, vingu- ja gaasimürgistuse ohvrite väljatoomises suitsuga täitunud ruumidest jne. Kõike seda saab juba haukaperedes kavva võtta vastavate mängude kaudu.

Tuletõrje tegevusega koos võtta käsitlemisele ka gaasikaitse ja gaasitõrje alad selles ulatuses, kuivõrra see koos hõlpsat käsitlemist lubab.

IV. Võistlused.

1. Kooli-õppetöö võistlus igaaastase võistlusena püsib kavas ka sel tegevusaastal. Selle võistluse kordaminekuks tuleb malevatel silmas pidada, et kevadel õhutatakse võistlevaid ühikuid võistlusmaterjali (koolitunnistuste ärakirjad tabelis, või ka koolitunnistused) peastaabile esitama ja sügisel ühikuid õhutatakse end võistlusele registreerima. Auhindadeks on endiselt rändauhinnad Riigivanemalt, Haridus- ja sotsiaalministrilt, Ev. Lut. usu piiskopilt, Kaitseliidu üle-

Tartumaa Roela rühma noorkotkaid. Keskel vanakotkas kotkajuht E. Braun. Roela rühm tuli esikohale kooliõppetöö võistluses 1934/35. õppeaastal.

malt, Noorte Kotkaste peavanemalt ja Noorte Kotkaste peastaabilt.

2. „Alati valmis“ võistlus toimub igal aastal sügisel tööperioodil, ka eeloleval aastal novembri kestel. Võistlusalad selle võistluse läbiviimiseks antakse kevadel Peavanema käskkirjas. Võistlustingimused jäävad üldjoontes eelneva aasta sarnasteks. Malevate ja ühikute ülesandeks on kõiki organisatsiooni liikmeid treenerida kõigil ettenähtud võistlusaladel, sest pole teada, kellele loosimine üksiku võistlusala langetab. Sellest võistlusest peaks kõik rühmad osa võtma. Võistluse rändauhinnaks on Riigivanema annetatud suur marmorist Hermes'i kuju ja peastaabi poolt antud auhinnad iga maleva parimale rühmale.

3. Vuorimaa karika võistlus toimub parima maleva selgitamiseks spordi alal. Võistluse alad, koht ja aeg määratakse igal aastal N. K. Peavanema käskkirjas. Võistluste talispordi ala (suusatamine) tuleb korraldamisele koos üleriiklikkude kaitseliidu talispordi võistlustega, kergejõustiku ala korraldatakse laagris, vist Aegviidus juuli alguses ja veespordi ala sügisel enne koolitöö algust. Võistlusstatuut on avaldatud Peavanema käskkirjas Nr. 68 § 3. Rändauhinnaks on end. Soome saadiku Aarne Vuorimaa annetatud suur karikas.

4. Pioneeriala võistlus korral-

„Kotka kuju“ — rändauhind parimale noortemalevale suusatamises. — Annetatud Poola Küttide Liidult. Jäädavaks omandamiseks tuleb kuju võita kolm korda. Senised võitjad: 1931. a. Viljandis — Petseri malev ja 1935. a. Elvas — Viru malev.

datakse Peavanema käskkirjas Nr. 68 § 4 toodud alustel. Võistlus peetakse juuli alguses, milleks võistlusmeeskonnad tuuakse kokku laagrisse, tõenäoselt Aegviidus. Näituse osa võistlusest peetakse koos üleriikliku malevatevahelise näitusega. Rändauhinnaks on Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri juhatusel poolt annetatud hõbekarikas.

5. Vibulaske võistlused korraldatakse laagris, arvatavasti Aegviidus juuli alguses. Võistlustingimused tulevad avaldamisele N. K. Peavanema käskkirjas. Rändauhinnaks on A/S. Tartu Panga annetatud odaheitja kuju.

6. Rännaku võistlus peetakse N. K. Peavanema käskkirjas Nr. 68 § 5 avaldatud alustel. Malevatel hoolitseda õigeaegsete nimestikkude koostamise ja esitamise eest. Ühine meeskondadevaheline rännak korraldatakse sügisel enim õppetööde algust koolides.

7. Raamatuaasta võistlused toimuvad N. K. Peavanema käskkirjas avaldatavatel võistlustingimustel detsembris-jaanuaris. Malevate staapidel

tuleb toimetada selle võistlusala hindamist. Võistluse sihiks on noorkotkaste hulgas tekitada elevust, huvi ja armastust raamatu ja selle korrahooldmise vastu. Auhindadeks määratakse raamatuid.

8. Maleva parim rühma võistlusi tuleb organiseerida alustel, nagu seda paljudes malevates seni tehtud. Selle võistluse eesmärgiks peab seadma rühmade korralikkuse asjaajamises (rakendusraamatute pidamine, kirjade õigeaegne vastamine, töökavade koostamine), edasijõudmise erialade katsete ja noorkotkalikkude järgukatsete sooritamises, rühma tegevuse mitmekesistamises, malevate üldettevõtetest osavõtus jne. Auhinnana peale rühmadele langevate ühekordsete auhindade (pioneeritööstade komplekt, kõögiriistade komplekt, väike telk jne.) on soovitatav võtta rändauhinnaks Tartumaa maleva eeskujul Eesti rahvuslipp noorkotka lipuvardaga.

V. Laagrid.

Tegevusaasta kestel suuremaid üleriiklikke laagreid ei korraldata, et sellega anda võimalusi malevatele suuremaid ettevõtteid maleva ulatuses korraldada.

1. Peastaabi poolt ettenähtud laageritena tuleb pidamisele:

a) Võistlejate laager arvatavasti Aegviidus juuli alguses, kus toimuksid võistlused kergejõustikus, pioneerialal ja vibulaskmises, nagu see on ette nähtud tegevuskava võistluste osas.

b) Juhtide harjutuslaagrid, arvult arvatavasti kolm, kestusega 10—14 päeva iga laager. Osavõtjate arv iga laagris piiratakse 40-le, osavõtjailt nõutakse teoreetilist ettevalmistust noorkotkuse alal, ilmunud käsiraamatute ulatuses ja praktikat ühikute juhtimise alal. Iga harjutuslaagri kavas tavalise töö kõrval seisab programmis mingi eriharrastusala (muusika, vibu-, või laskesport, põllumajanduslik ala, lennukimudelite ehitus jt.).

Sobiva laagriplatsi leidmisel võib juba käesoleval laagriperioodil tulla teostami-

sele alaliselaagri platsi organiseerimine ja ettevalmistamise tööd. Alaliselaagri plats luuakse selleks, et sellise õpentsentrumi kaudu nii juhtide väljatõpet kui ka suuremate ja väiksemate üleriiklikkude ja malevalaagrite läbiviimist hõlbustada ning laagrite korraldamisega ühenduses olevaid kulusid vähendada.

2. Malevates ja ühikutes tuleb korraldada suuremaid laagreid poiste vastastikku tutvustamise ja nende tööle tiivistamise eesmärgiga, kus juures laagritele tuleb anda igal korral juurde eriharastuste alasid. Neid tuleb valida nii, et möödunud viie aasta jooksul laagrites käinud noorkotkad võiksid laagrielu vastu huvi edasi tunda ja laagrielist järjest uusi huvitavaid teadmisi kaasa saada.

VI. Näitused.

Üleriiklik näitus on ette näha Tallinnas juuni lõpppäevil, kust osa võtma kutsutakse kõik malevad. Sellel näitusel

tuleb eriosakonnana pioneertööde näitus pioneeralal võistluse läbiviimiseks.

Selle näituse väljapanekutest ja peastaabis oleva alalise näituse materjalidest tuleb koostada rändnäitus, mida saaks vajadusel juba suve kestel, eriti aga sügisel liikuma panna malevates, võimalusel koguni erivagunina saata raudteel vastavatesse keskustesse teatavateks päevadeks.

Malevate ulatuses tuleb noorkotkalikkude tööde näitusi korraldada koos õppepäevade, ülemalevaliste laagrite, kooli- ja teiste näitustega. Neid tuleb koostada selliselt, et nad annaksid töödena ülevaate kõikidelt käsiteldavatelt tööaladelt, piltides ülevaate noorkotkalikkudest ettevõtetest ja noorkotkaste osavõttest üldtähtsates ja kasulikes üritustis, diagrammides ülevaate organisatsiooni koosseisust jne. Ka noorkotkalik kirjandus peab neil näitustel esitatud olema.

Raamat — meie sõber ning kasvataja.

Jaan Ainelo.

Maailma suurimast mehest ning kristliku ilmavaate alussambast — kuulsast kirikuisast Augustinusest jutustatakse, et tema kord ühel sügaval töötamise hetkel omas igavesti rahutus hinges võitles rasket seesmist meeleolulist võitlust kuigi kõrges sinises taevas tema pea kohal helendas soe ning paitav päike ja tema stiilses suvila aiast ümberringi õitsevad lilled levitasid meeldivat arooni. Ta ei saanud ega saanud kuidagi vaigistada oma mässavat rahutut südant, oli jõudmas peaaegu meeleheiteni, kui tema kõrva lillepeenarde vahelt äkki kostis mahe lapsehää: „Tolle lege“ — võta — loe! Augustinus tormas tuppa, kus ta leidis lauvalt lahtise raamatu (seekord küll Uue Testamendi) ja luges, luges seni, kuni leidis tõe, leidis oma hingerahu. Seekord raamat rahustas selle noormehe mässava seesmise võitluse, määras tema saatuse.

Meie ei ole küll Augustinused, aga meiegi keskel leidub küllalt rahutuid hingi, pulbitsevad südameid, tuliseid tõetsijaid ning tõiseid tehimulisi noori, kes seadnud endale eesmärgiks meie parema tuleviku ning olevikku kasutavad seks, et kasvatada endist tubliid isamaa pojad, kes tarbe korral oskavad juhtida teisi.

Meie kodu ja vanemad panevad meie isiksuse ja iseloomu kasvatusale aluse, kool täiendab ja arendab seda edasi, aga täiusele viime oma isiku ise endakasvatuse alusel. Selle endakasvatuse all mõtlen kõige selle kõrgema täiuse tipule viimist, mis meie iseloomus on kõrgeväärtuslikku, jõulist, võimelist, ilusat ja hääd. Seega ainult sihiteadlik endakasvatus, oma vaimu ja keha võimete arendamine teeb meist mehed.

Tähtsaimateks teguriks meie isiksuse

kasvatamisel ja iseloomu arendamisel kodu, kooli, ümbruse ja sõprade kõrval on küll raamat. See tegi Augustinusest mehe, teeb meistki.

Sest raamatust leiame kõigepealt tõe. Tõde on meid arendavaks päikeseks, tõde ei või kunagi olla halb, vaid on alati hea. Tõega jõuame ka headusele. Ja see, mis hea on, ei või olla kunagi inetu, vaid on ikka ilus. Seega tõe läbi jõuame headuse kaudu ka ilusa juurde. Tõele, headusele ja ilule püüdmine ning sinna jõudmine teeb meid õilsaks; tõde, headus ja ilu — see on kõige kunsti esteetiline kolmnurk, on meie hinge pärl, mida kergesti võime omandada kirjanuse, eriti ilukirjanduse kaudu. Seega on raamat meie esteetiline kasvataja, on esirinnas muude kaunite kunstide kõrval.

Sest raamatus (raamatu kaudu) räägivad meiega tõeotsijad, õilsad hinged, räägivad meiega otseselt, salgamatult, avameelselt nagu sõber sõbraga. Need õilsad hinged on ise tõe läbi karastatud, endas tõe läbi elanud ja läbi kannatanud.

Pealegi teis, nooris, on suur endaavaldamise tung. Te tahate end jagada teisega, tahate pihutada ja olete õnnelikud, kui kellelgi jätkub kannatust kuulda teid. Selline endapaljastamine annab tagasi rahutule hingele tema rahu. Sel puhul on hea raamat väga kannatlik sinu vastu. Jutu kanglaste, romaani, novelli, draama tegelaste hulgas sa leiad alati vähemalt ühe, kes sinu hingele on kõige lähedam, ja süvenedes temasse tunned ning mõistad äkki, et õilis kirjanik on kirjutanud just otse sinust. Sa imestud, kuidas kirjanik seda kõike nii hästi teab. Sa kannatad, tunned otse valu ühes sinu lemmiktegelasega, nutad ning naerad ühes temaga. Ükski teine sõber ei ole sulle nii hea ning truu. Ja kui oled nii lugenud ning kannatanud läbi oma lemmikloo, loed seda veel kord, oled õnnetu või õnnelik oma lemmikuga, tunned endas tea-

tavat hingepuhastust ja tunned tõe, et ise nagu oleksid saanud paremaks. Sa lööd käed rusikasse, põrutad vastu lauda ning otsustad: mina teeksin samuti (kui on vaja teha midagi hästi) või mina ei oleks teinud nii (kui sinu tegelane tegi halvasti). Ja sa tunned, et oledki saanud paremaks: esteetiline kasvatus on viinud sind kõrgemale moraalsele tasemele.

Ja alati, kui sul aega on või sul igav on, mine oma parema sõbra, raamatu, juurde, ta on ikka sinu vastu hea ning lahke: ei tema irise ega virise sinu pärast. Vaid ta on alati valmis andma sulle head nõu ja igasuguseid teateid ja teadmusi selle kohta, mida sa veel ei tea. Ta on alati sulle mõistlikuks seltsiliseks, truuks ning kalliks sõbraks. Pea ka ise teda kalliks. —

Eriti teile, kes tahate olla noorte juhid ning pealikud, panen südamele: teil peab olema soe süda ning rikas pea; teil peab olema alati anda neile, keda tahate juhtida, teie peate ise enne täitma oma varasalved, kust jagate teisile. Tühjast peast ja külmast südamest ei ole midagi anda. Seepärast valige ning ammutage endale varandusi paremate raamatute hulgast. Seega täidate oma ülesande mitte ainult tänavusel raamatuaastal vaid ka järgneval raamatukümne-aastakul. Ja „Kotka“ toimetus ei keela teile siin oma abi ning nõu.

NOORTEMAGISTRITE NÕUKOGU KOOSOLEK.

Ühel ajal juhtide nõupidamisega Tallinnas, 25. jaan. s. a., toimub ka noortemagistrite nõukogu koosolek.

ÜLERIIKLIKUD SUUSATAMISVÕISTLUSED LÄHENEMAS.

Kaitseliidu üleriiklikud suusatamisvõistlused korraldatakse tänavu, 29. veebruaril ja 1. märtsil Võrus. Võistlustest võtavad osa ka noorkotkad.

Kuidas korraldame Vabariigi aastapäeva koonduse?

Noorkotkad pühitsevad Vabariigi aastapäeva selleks korraldatud pidulikkude koonduste või lõkkeõhtutega. Alljärgnevalt jutustab Lepiku rühma kotkas, kuidas tema juhtimisel töötav rühm tähistab Vabariigi aastapäeva:

„Korraldame Vabariigi aastapäeval piduliku koonduse. Et koondus hästi õnnestuks, siis alustame eeltöödega juba varakult. Koondus toimub koolimajas, kusjuures tolleks päevaks kaunistame rohelisega koonduseruumis asuvad riigitegelaste pildid. Koonduse korraldame õhtupoolikul, peale aktust seltsimajas.

Koondust alustame piduliku algtsere-mooniaga ja vanakotka avasõnaga. Kuna kohalik kaitseliidu kompanii pealik on hea kõnemees ja meeldib eriti meie poistele, siis palusime ta kõnelema. Ta selgitab meile omas kõnes lühidalt olukorda Vabariigi loomise päevilt. Selle järel asuvad algajad pühaliku töotuse andmisele. Pühaliku töotuse andmisele järgnevad „lõkete“ (meil on valmistatud elektrilampipatareidest ja -pirnidest seadeldis, mille katame punase paberiga ja peale asetame kokkukinnitatud peened puuhalud; selliselt korraldades saame mulje lõkketulest; „lõkke“ ümber asetame istepakud) ümber omavahelised laulud ja jutustused Vabadussõja teemadel. Et nüüd on käimas lipu muretsemiseks vastav aktsioon, siis õpime eriti seks puhuks laulu „Eesti lipp“. Meie kodutütred oskavadki seda juba, nii et võime ka koos laulda, sest ka kodutütred võtavad osa meie koondusest.

Koonduse lõppsõna ütleb vanakotkas, kuna koonduse lõpetame traditsiooniliseks kujunenud lõpptseremooniaga.

Pidulikule koondusele kutsume kodutütred, poiste vanemaid ja kohapealseid seltskonnategelasi.

Muide meie abikotka isa, kes on hea raamatuköitja, kingib meie rühmale Vabariigi aastapäevaks ilusa nahkköites küla-

listeraamatu, kuid selle tingimusega, et esimestena kirjutavad raamatusse omad nimed tõelised Vabadussõja kangelased. Selle nõude täidame kindlasti. Vanakotkas on meile sageli nimetanud, et samas koolis on käinud paljud Vabadussõja sangarid. Pealegi meil kõigil tekkis soov neid näha ja kuulata nende jutustusi tollest ajast. Käisingi juba vallamajas ja kuulasin järele, kui palju neid elab meie ümbruses. Selgus, et neli. Neist üks isegi Vabadusristi kavaler. Märkisin nende nimed ja elukohad üles, et teaksime neid paluda meie pidulikule koondusele. Loodan, et nad kindlasti tulevad. Seks puhuks muretseme noorkotka rinnamärgid, millele kodutütred valmistavad Eesti lipu värves rosettalused, need kinnitame sõpruse tunnusena sangaritele rinda.“

Nii pühitseb Lepiku rühm Vabariigi aastapäeva, kuid loodame, et teisedki rühmad korraldavad pidulikke koondusi ega unusta neile külalisteks kutsumast Vabadussõja sangareid. Poisid ihkavad näha ja kuulda sangareid. Ja milleks otsida eeskujusid võõrsilt ja meie noortele nähtamatuist kaugusist, kui koduümbruses leidub küllalt isikuid, kelle tööind, isamaa-armastus ja sangarlikkus väärib järeltegemist ja hindamist. Meie kõikide kohus on olla tänulikud neile, kes võitle-sid meile kätte vabaduse ja iseseisvuse!

Jänesejaht.

Talimäng.

Mängu eesmärk: arendada poistes a) osavust, b) kiirust, c) tähelepanu, d) vastupidavust ja õpetada jälgimist.

Mängijad: mingi 5-ga jagatav arv. Mängijad jagatakse „jänesteks“ ja „koerteks“, nii et iga „jänese“ kohta on 4 „koera“.

Mängus vajalikud abinõud: paberipuru (konfeti), igale mängijale suusad.

Mängukoht: umbes 1 km läbimõõduga vahelduv lahtine maastik hõredate suurimate puudega ja üksikute põõsastega.

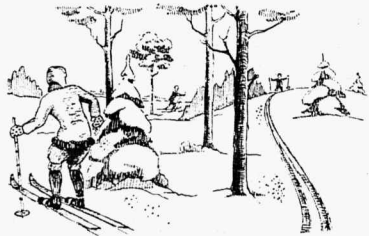
Mängukäik: „Jänese“ lahkuvad lähtekohalt maastikule, raputades teatavate vahemaade järel lumele värvilist paberipuru (konfeti).

Kindlaksmääratud aja möödumisel hakkavad „koerad“ neid suusajälgede ja paberipuru järgi jälgima. Kui mõni

„koertest“ suudab „jänese“ puudutada, loetakse „jänese surnuks“ ja mäng lõpenuks „koerte“ võiduga. Kui aga „koerad“ mängu alguses määratud aja möödumisel ei ole suutnud tabada ühtki „jänese“, võidavad „jänese“.

(Mäng on võetud N. K. Peastaabi kirjas-tusel ilmutavast „Noorkotka mänguderaamatust“. Koostanud noortemagistrid E.

Vardja ja V. Hiir.)

Saaremaal tehakse tõhusat tööd.

3. ja 4. skp. peeti Kuressaares Kaitse-liidu maleva kodu ruumes noorkotkaste Saaremaa maleva pealikutekogu koosolek, millest võtsid osa noorkotkaste juhid alates rühmade kotkastest, Kaitsealiidu, Naiskodukaitse, kodutütarde, Saaremaa Maanoorte Ühenduse, skautide organisatsiooni esindajad, rohkesti koolide juhatajaid, õpetajaid, omavalitsus- ja seltskonnategelasi, kokku üle 100 inimese.

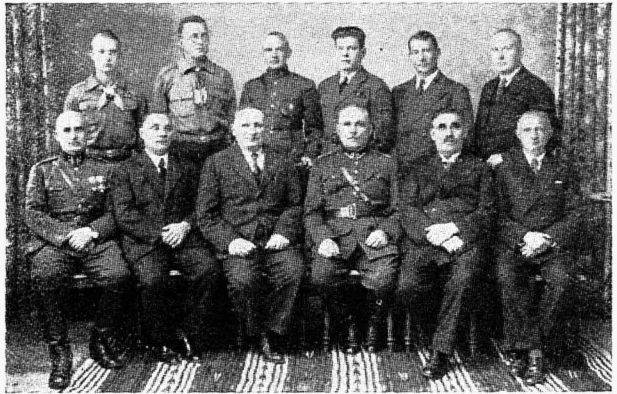
Koosoleku avas noorkotkaste maleva vanem J. Koppel. Koosoleku juhatusse valiti J. Koppel, B. Steinberg ja M. Mikk; sekretäriaati R. Heinland, E. Hõbenik ja Jakob Laul.

Pikema kõnega esines noorkotkaste peastaabi ülem noortemagister J. Tedersoo, tuues tervitusi noorkotkaste peavanemalt kindral J. Laidonerilt ja noorkotkaste peastaabilt. J. Tedersoo oma kõnes kõigepealt andis ülevaate meie noorte organiseerimisest üldse, näidates, kuidas organiseerimise probleemile on hakatud pühendama järjest rohkem tähelepanu. Noor-

soo töö korraldamine on antud meie Riikliku propaganda talituse ühe osakonna kätte, kuid need küsimused vajavad põhjalikku läbitöötamist ja tuleb sel alal veel mõningaid suuremaid nõupidamisi. Edasi rõhutas ta, et kohtadel tuleb teha eeltöid noorte organisatsioonide ühtlustamise ja koostöö alal, et seega keskkohas seda tööd kergendada.

Peale kõnet otsustati saata peavanemale kindral Laidonerile tervitustelegramm.

Vahekorras ja lähemast koostööst teiste noorte organisatsioonidega refereeris noorkotkaste Saaremaa maleva vanema abi H. Otstavel, kelle ettekanne kutsus esile pikki läbirääkimisi, mille kestel selgus, et tihe koostöö maal on võimalik ja tarvilik noorkotkaste, kodutütarde ja maanoorte ringide vahel, kusjuures maanoorte tegelased oleksid noorkotkaste ja kodutütarde ühikutele abiks põllumajanduslike ainetega käsitlemisel, kuna noorkotkad ja kodutütred omalt poolt aitaksid

Noorte Kotkaste Saaremaa maleva staap.

kaasa üldiste seltskondliku kasvatuse küsimuste käsitlemisel, noorkotkaliku vaimu süvendamisel maanoorte ringides.

Koosolekul puudutati ka tihedama koostöö küsimust skautidega, kusjuures peastaabi ülem J. Tedersoo puudutas lähemalt neid raskusi, mille vastu on keskkohas põrgatud nende otsustamisel; tegi omalt poolt sooviavalduse, mis ka koosolekul üksmeelselt heaks kiideti, et mõlemate organisatsioonide Saaremaa staabid koos töötaksid välja ühise koostöö alused ja saadaksid need kinnitamiseks niihästi skautide kui ka noorkotkaste peastaapidele. Kui mõlema poole huvisid on silmas peetud, siis ei keeldu noorkotkaste peastaap selle kava kinnitamisest. Üldiselt rõhutati veel koostöö küsimuses, et tähtis ei ole ühe või teise organisatsiooni nimi, vaid et seal tehtud töö kindlustaks meile tublide riigikodanikkude arenemise.

Rühmade asjaajamisest refereeris R. Heinlaid, kes toonitas, et asjaajamine olgu võimalikult lihtne.

Maleva pealiku abi kapten V. Raid esines pikema ettekandega rühmade töö organiseerimisest ja süstematiseerimisest.

Organisatsiooni laiendamise küsimusi käsitles kapten M. Mikk, kes tähendas, et vähemalt iga kooli juurde tuleks luua noorkotkaste ühik.

Läbirääkimiste järel ütles lõpusõna maleva vanem J. Koppel.

Pärast pealikutekogu koosoleku lõppu Harju maleva lennuasjanduse instruktor

R. Maalberg esines huvitava ülevaatliku kõnega lennuasjanduse arengust ja demonstreeris nn. kummimootori jõul liikuvaid mudellennukeid, mis äratasid üldist huvi. Noorte Kotkaste maleva staap otsustas tellida kohale suuremal arvul seesuguste mudellennukite valmistamise materjale asjast huvitatud organisatsioonide liikmeile väljajagamiseks väikese tasu eest, umbes 50—60 senti mudellennuki ehitamiseks vajaliku materjali eest.

LÄÄNE MALEVAS TÖÖTAB ÕPPERÜHM.

Noorte juhtide juhioskuste täiendamiseks ja süvendamiseks asutati maleva staabi juurde õpperühm. Õpperühm teotseb maleva instruktori juhtimisel. Töö õpperühmas kestab kuus kuud, mille möödumisel korraldatakse katsed. Vastava katse sooritanu omandab juhi õigused.

Hiljuti korraldas õpperühm kutsutud külalistele „pudruõhtu“, kus poisid iseiseivate kokkadena valmistasid lõuna- ja õhtusöögi ning üllatasid külalisi maitsevalt valmistatud küpsistega.

„NOORKOTKA MÄNGUDE KÄSIRAA-MAT“ ILMUMAS.

Neil päevil anti trükikotta peastaabi kirjastusel ilmuva mängude käsiraamatu käsikiri. Käsikirja koostasid noortemagistrid E. Vardja ja V. Hiir, illustratsioonid noortemagister R. Lahi'lt. Mängude käsiraamat koosneb kahest osast: sise- ja välimängud. Raamat ilmub trükist juba käesoleva aasta veebruarikuus.

„Alati Valmis“ võistluse 1935. a. resultaate.

Peastaapi on saanud pea kõigist malevaist novembrikuus peetud „Alati Valmis“ võistluse protokollid, välja arvatud malevad, kellele nende endi soovil on pikendatud esitamise tähtaega. Seni pole peastaabis veel suudetud kontrollida kõiki resultaate. Nagu esialgsel vaatlemisel selgunud, on protokollid koostatud sel aastal hoopis täpsamalt, nii et võistlusest võivad välja langeda ainult üksikud. Kuid mõningais rühmades siiski esineb punktide vähenemist või suurenemist.

Möödunud aastal võttis võistlusest osa 45 ühikut 316-st. Sel aastal on nende arv aga tõusnud 131-le 615-st ühikust, mis moodustab 21,3% üldarvust.

Malevate resultaate kõrvutades saame järgmise pildi (sulgudes maleva asukoht):

Malev	Kokku punkte	Osavõtnud ühikute arv	Osa võtnud ühikute %	Ühiku keskmine
Järva . .	4219 (2)	14	30 (3)	89,8 (2)
Lääne . .	3756 (4)	12	27 (4)	83,5 (5)
Petseri .	1691 (7)	15	68 (1)	76,9 (7)
Pärnu . .	812 (11)	2	20 (8)	81,2 (6)
Pärnumaa	1182 (10)	3	7 (12)	27,5 (12)
Saaremaa	3538 (5)	11	26 (5)	84,2 (4)
Sakalamaa	4003 (3)	10	14 (9)	55,6 (8)
Tallinna .	1645 (8)	9	21,4 (7)	47 (10)
Tartu . .	791 (12)	2	11 (11)	43,9 (11)
Valga . .	1524 (9)	4	22 (6)	84,7 (3)
Viru . .	2160 (6)	5	11,3 (10)	49 (9)
Võru . .	15543 (1)	44	54 (2)	191,9 (1)

Üksikuid võistlusalasid vaadeldes paistab silma, et nõrgemaiks aladeks on Morse'i tähestiku tundmine ja suurmeeste elulood. Need on alad, mis nõuavad püsivamat tööd, mis ei too punkte hea õnne peale välja minnes, nagu näiteks kauguste hindamisel või kaugushüppel. Eriti kurvas-tav on see suurmeeste elulugude puhul,

kus noorkotkas ei tunne rahuldavalt meie riigimeeste elulugusid, kellest ometi peaks ka väike haukapoegki suutma midagi kõnelda. Sellele alale tuleb hakata osutama rühmades senisest suuremat tähelepanu, et täita tühikut noorte rahvuslikus kasvatuses.

A. Allik,
noortemagister.

VALGA MALEVAL KAKS ORKESTRIT.

Möödunud aasta oktoobrikuu alguses asutas Valga maleva sümfoonia- ja puhkpilliorkestrid. Oma noorusele vaatamata on mõlemad orkestrid endale juba Valgas tunnustuse leidnud ning ka ajakirjanduses kiitva arvustuse osaliseks saanud. „Lõuna Eesti“ nr. 111 kirjutab orkestri esimese esinemise kohta Linna Kulli rühma ja kodutütarde gümnaasiumi rühma ühisel lõkkeõhtul: „Eriti peab märkima noorte kotkaste oma orkestri esinemist. Orkester on ellu kutsutud energilise instr. J. Laari algatusel, ja nagu lõkkeõhtust osavõtjad veenduda võisid, täitis noorte orkester oma ülesande kõigiti korralikult.“

Kahe kuu jooksul on tulnud sümfoonia-orkestril esineda juba neli ning puhkpillide orkestril kolm korda.

Praegu on mõlemas orkestris kokku 17 mängijat, neist 12 noorkotkast ning 5 vanemat juhti, kes kõik on võtnud enesele lisakohustuse orkestris kaasa mängida. Orkestri vanemaks on omavalitsuse ametnik Jüri Raiend ja orkestri pealikuks maleva instruktor J. Laar.

JUHTIDE NÕUPIDAMINE TALLINNAS.

Peastaabi korraldusel toimub 25. jaanuaril s. a., Tallinnas, juhtide nõupidamine. Nõupidamisest võtavad osa peastaabi, malevastaapide ja keskvanamatekogu liikmed ning malevate instruktorid.

Nõupidamise päevakorras: 1) Ülevaade Noorte Kotkaste 5. a. tööst, 2) Noorte Kotkaste tulevikueesmärgid ja töökavad, 3) Sõnavõttud koosolijate poolt: möödunud ja tuleviku töö ja eesmärkide ning kavatsuste kohta, majandusliku külje korraldamise kohta, instruktorite töö korralduse alal, üldiselt noorkotkluse ja noorte organisatsioonide kohta. 4) Informatsioon 1936. a. töökavast.

Huvi eelseisva nõupidamise vastu on suur. Võib loota, et malevastaabid sõidavad nõupidamisele peaaegu täies koosseisus.

MUUTUSI PEASTAABI JA MALEVA-STAAPIDE KOOSSEISUDES.

Peavanem kinnitas peastaabi nõunikuks juhtide väljaõppe alal Tartumaa maleva abivanema koolinõunik Gustav Reiali.

Sakalamaa maleva pealiku abideks kinnitati kapten Kristjan Kutsar 5. suur-tükiväe grupist ja K. L. Sakalamaa maleva vaneminstruktor kapten Theodor Mõtus.

Saaremaa maleva pealiku abiks kinnitati vandeadvokaat Jaan Treufeldt.

Malevainstruktori kohustest vabastati res. lipn. L. Leis — Võru malevas ja kp. R. Tõsine — Saaremaa malevas. Nende asemel kinnitati malevainstruktoriteks J. F. Reisman — Võru malevas ja R. Heinalaid — Saaremaa malevas.

TARTUMAA MALEVA VALMISTUB ÜLDLAAGRILE.

Maleva viieaastase tegevuse tähistamiseks Tartumaa maleva staap korraldab k. a. juulikuu alguses üldlaagri. Üldlaagrisse oodatakse kuni 500 osavõtjat, seega kolmandikku kogu maleva koosseisust. Lähemal ajal alustatakse tege-likkude eeltöödega.

HOOGNE TEGEVUS TALLINNA MALEVAS.

30. nov. l. a. maleva pühitses N. K. organisatsiooni 5. aastapäeva piduliku koon-duse ja ettekannete õhtuga. Koos oli umbes 500 noort ja niisama palju vanemaid ning külalisi. Auküalisena viibis kohal ka Kaitseliidu ülem kindral J. Orasmaa, kes pöördus kõnega koosolijate poole ja andis malevale üle Soome saadiku Vuori-maa rändkarika, sest malev tuli 1935. a. spordi alal esimeseks.

Esmaabi kursus dr. Veltmanni juhata-sel algas juba sügisel. Kursus lõpeb jaanuari lõpul lõppkatsetega. Peale selle korraldatakse veel esmaabi lühikursusi.

Lennukimudelite valmistamise kursus toimus detsembrikuul. Lektoriteks olid noortemagister J. Tedersoo, ins. Tombach ja instr. V. Rannaleet. Kursuse juhata-jana toimis õpetaja Mardeat. Kursusel valmistati soome toalennukimudel „sääsk“. Käesoleval kuul jätkuvad kursused Nõm-mel, Koplis ja maleva kodus. Lennuki-mudelite valmistamisel on suureks soodustuseks K. L. Tallinna maleva puri-lennusalga poolt annetatud balsa-puu, mis vähendab tunduvalt mudeli valmista-miskulusid.

8. dets. l. a. Lõuna/Olevi rühm korral-das kultuurõhtu Lutsi poiste toetuseks. Kanti ette näidend „Maajumala poeg“ ja mitmesuguseid deklamatsioone. Õhtul viibis palju nimekaid külalisi: nende seas ka Paavsti saadik koos sekretäri-ga, välis-ministeeriumi protokollülem Mölder, pr. Kallas jt. avaliku elu tegelasi.

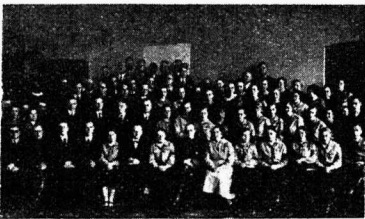
20. ja 22. detsembril l. a. korraldasid Ida/Tasuja rühm ja Kalevi malevkond jõulupuud. Lõuna malevkonna jõuluõhtu toimus 4. jaanuaril. Jõuluõhtul anti üle su-vises tegevuses parimaks osutunud „Side-rühmale“ auhind — väljapriimus. Ette-kannete osas esitati mitmesuguseid lõkke-ettekandeid. Naiskodukaitse poolt oli korraldatud ühine teelaud poistele ja nende vanematele.

16. jaanuaril algas malevas kotkaste kursus, mille lõpetajad saavad vastavad tunnistused.

Järvamaa noortejuhtide õppepäev.

Pühapäeval, 12. jaanuaril s. a., olid Paides koos Järvamaa noorkotkaste ja kodutütarde vanemad juhid, et arutada koos noorte töö korraldamisega seosesolevaid küsimusi. Õppepäev algas kol.-ltn. K. Preesi avasõnaga, millele järgnevalt Noorte Kotkaste peastaabi ülem nmgr. J. Teder-soo tõi tervitusi ja õnnesoove uueks aastaks N. K. Peavanemalt kindral Laidonerilt. Oma kõnes peastaabi ülem ütles, et noorte organiseerimisest ei ole ainult noored huvitatud, vaid ka vanemad, ühiskond ja riik. Noorkotkaste organisatsioonis poisid teevad ilusat ja huvitavat tööd, mis on võitnud palju uusi poisse juurde ega ole raske organisatsiooni liikmete arvu suurendada veelgi tunduvalt. Takistusi teeb vaid vastava ettevalmistuse ja kogemustega juhtide puudus. Juhtide kasvatamisele ja ettevalmistamisele on seni pööratudki suurt tähelepanu ja tuleb seda ka tulevikus teha. Noorte sundorganiseerimise mõte on vaibunud, kuid noorte tööd juhtiva keskkorralduse loomine püsib endiselt päevakorras.

Dir. E. Kansa referaat õpetajate ja vanemate juhtide suhtumisest organiseeritud noortesse kuulati suure huviga. Dir

Kansa oma veenvas ettekandes selgitas, et erinevates ühiskondlikkudes tingimustes kasvanud lapsed kooli tulles vajavad isetegevuslikku organisatsiooni. Hea õpetaja-kasvataja saab lastest aru, soodustab nende tööd ja on neile vaimustavaks eeskujuks, autoriteediks. Eriti keskkoolis ja murdeaalsete noorte juures on noorsoo

isetegevuslikud organisatsioonid hädavajalikud. Selles eas on noored ka kõige vastuvõtlikumad suurtele ja õilsatele mõtetele, sest neis hakkab kujunema sel ajal maailmavaade, kristalliseeruma isiksus. Meie kohus on kasvatada vaimustatud isamaalasi, häid eestlasi.

Kodutütarde ringkonna abivanem pr. Annus andis lühikese ülevaate noorsoo organiseerimise arengust. Ta tuletas meelde, et meil on õnn olla Eesti riigi noorte juhid, seepärast püüame oma tööd teha täie armastusega, kasutades kõiki oma võimeid, et kasvatada tublisid isamaalasi, ausaid kodanikke ja töökaid inimesi.

Kodutütarde instruktor prl. Ainomäe kõneles huvitavat kodutütarde töötingimustest ja tööst Tartu linnas ja Petserimaal, korraldades ühtlasi kodutütarde näitliku koonduse.

Noorte kotkaste maleva pealik A. Salk rääkis maleva majandusala korraldamisest. Et N. K. Järva maleva on kasvanud üheks suuremaks malevate peres, siis hakkab tunda andma majanduslik kitsikus. On tarvilik soetada telke, spordiabinõusid, õppevahendeid. Ka instruktoriga ametis pidamine organiseerimise ajajärgul on tingimata vajalik. Nendeks kulutusteks peavad edaspidi malevkonnad toetama malevat. Edasi maleva pealik näitas rea allikaid tulude hankimiseks, soovitudes organiseerida malevkondade juurde noorkotkaste ja kodutütarde toetamiseks vastavad sõpradeseltsid.

Veel kuulati ära maleva instruktor nmgr. E. Taksi ettekanded juhtide ja nende töökorralduste kohta ja maleva 1935. a. aruanne ning 1936. a. tegevuskava, mis mõlemad kiideti heaks.

Maleva vanem hr. Ulk märkis, et möödunud aasta on maleva elus olnud eriti edurikas ja avaldas kõigile juhtidele tänu eduka töö eest.

Õppepäev lõppes hilisõhtul kodutütarde ringkonna vanema pr. M. Reitkami lõpp-sõnaga ja hümniga.

Noorte Kotkaste Peastaabi poolt ilmus müügile lennukimudeli ehituskarp „Kotkapeog 1935“. Müügihinnaks on määratud 50 senti. Postiteel saadetakse karp tellijaile kätte, hinna 55 senti ette saates, või ka lunasaadetisena (tuleb kallim). Karp sisaldab ehitusmaterjali — balsapuu, jaapani paberi, kummi, liimi, traadi ja joonise loomulikus suuruses ning ehituskirjelduse.

Üksikmüüki ja tellimiste täitmist toimetab Kaitseliidu Tarveteladu, Tallinnas, Kaarli 8.

Noorte Kotkaste Peastaap.

PÄRNUMAA MALEVA TEGEVUSEST.

Pärnumaa maleva staabi juurde asutati õpperühm, mille ülesandeks juhtide noorkotkalikkude teadmiste ja juhtimiskustade süvendamine. Õpperühma tööst võtavad osa isegi Lääne maleva noorkotkad.

Alates möödunud aasta novembrikuust töötab Kihnu saarel merirühm, kes kuulub K. L. Kihnu merirühma hooldamisele. Rühma vanakotkaks on koolijuhataja T. Saar. Võib loota, et rühm kujuneb tugevamaks noorte kotkaste meriühikuks.

Pärnus korraldatud okariinpillide orkestri juhtide kursuse mõjus elustavalt okariinide levimisele Pärnumaa malevas. Okariinpillide orkester on ellu kutsutud juba viies rühmas.

VAESTELE LASTELE JÕULURÖÖMU!

Jõululaupäeval Petseri kodutütred ja noorkotkad viisid jõululingitusi eelkooliealistele vaestele lastele jõulupuude, toiduainete-, maiustiste- ja kingitustepakkide näol. Väikesed „jõuluvanad“ leidsid eest rõõmust säravaid silmi, kui ilmusid kohale kuuskede ja kingitustepakkidega.

MERIRÜHMMADELE VIMPLID.

Peavanema käskkirja alusel merirühmad hakkavad rühma lipu asemel kasutama vimplit. Vimpli paremal küljel on noorkotka märk, vasakul rühma embleemid ja nimi. Vimpel kuulub kinnitamisele ühikulippudele ettenähtud korras.

Väljandja: N. K. Peastaap. Vastutav toimetaja: G. Reial.

Toimetuse nõukogu: kol.-ltm. P. Asmus, prof. E. Ein, rektor J. Köpp, koolinõunik J. Lang, dir. V. Neggo, prof. A. Piip ja kol. A. Traksmäe.

Toimetuse: H. Treial (peatoimetaja), noortemagistrid V. Hiir (tegevtoimetaja), R. Lahi, K. Liping, A. Ohaka ja E. Taks.

Toimetuse-talitus: Tartus, Promenadi 2, tel. 9-60.

Tellimishind: aastas Kr. 1.20, 6 k. — Kr. 0.70, 3 k. — Kr. 0.40. Üksiknumber 15 senti.

Ajakiri ilmub 12 korda aastas.

MEIE VORSTIVABRIKU SAADUSED
ON MAITSVAKS SUUPALAKS
IGALE NOORKOTKALE!

Ü H I S U S

»LÕUNA-EESTI EKSPORTTAPAMAJAD«

T A R T U S

TELEFONID: JUHATAJA: 11-64, KODUNE
KESKJAAM: 11-24 JA 11-28